

OVERZICHT KENNISPROGRAMMA ERFGOEDEVENT 2017

woensdag 5 april

13.15 - 14.00 | zaal 4

Verhalen vertellen vanuit de verbeelding

Spreker: *Walter Roozendaal (Stichting Vertellen)*

Verhalen vertellen is een fantastische traditie. Maar een verhaal levendig voor het voetlicht brengen, in een open wisselwerking met luisteraars, en dan liefst zonder plankenkoorts - hoe doe je dat? In deze workshop maakt Walter Roozendaal die vaardigheden graag voor u bereikbaar aan de hand van een aantal verrassend eenvoudige oefeningen, die u direct mee naar huis kan nemen.

13.30 - 14.30 | zaal 3

Boerderij Inventarisatie en Monitoring (BIM)

Spreker: *Agrarisch Erfgoed Nederland (AEN)*.

In opdracht van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed doet AEN een inventariserend onderzoek naar de staat van boerderijen: Boerderij Inventarisatie en Monitoring, kortweg BIM. Hiermee worden alle boerderijen in Nederland in een digitale database vastgelegd. Bestaande dataverzamelingen (onder meer afkomstig uit de BAG) worden met elkaar vergeleken en geïntegreerd. Doel van de inventarisatie is om de dialoog te kunnen voeren met andere partijen die zich richten op erfgoed, platteland, natuur en recreatie.

13.30 - 14.30 | zaal 1

Linked open Data en de nieuwe collectiewebsite van Rijksmuseum Twenthe

Spreker: *Gemma Boon (Rijksmuseum Twenthe)*

In maart 2017 lanceert Rijksmuseum Twenthe de eerste museale collectiewebsite van Nederland die gebruik maakt van informatie uit andere online bronnen, zoals RKDImages en RKDArtists. Via de Linked Open Data cloud staan de kunstwerken direct in verbinding met andere collecties wereldwijd. In deze workshop laat Gemma Boon zien wat de mogelijkheden zijn van Linked Open Data in de praktijk aan de hand van de nieuwe website van haar museum. Wat bieden nieuwe toepassingen als deze voor de digitale ontsluiting van ons cultureel erfgoed?

KENNISCENTRUM

IMMATERIEEL ERFGOED

NEDERLAND

13.30 - 14.30 | zaal 2

Immaterieel erfgoed: een nieuwe tak van erfgoed

Spreker: *Ineke Strouken*

(*Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed*)

Immaterieel erfgoed is de nieuwe tak van erfgoed sinds Nederland in 2012 het UNESCO Verdrag ter bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed heeft ondertekend. Inmiddels staan er op de Nationale Inventaris 126 tradities, waarvan 22 ambachten. Het beschermen van immaterieel erfgoed gaat heel anders dan bij materieel erfgoed. Het is dynamisch erfgoed dat door de mensen zelf levend gehouden en doorgegeven moet worden. Wat betekent dat voor ambachten? Hoe verhouden materieel en immaterieel erfgoed zich tot elkaar?

voordekunst

14.00 - 15.30 | zaal 4

Crowdfunding in de erfgoedsector

Spreker: *Michiel Bos, Voordekunst*

Heeft u een erfgoedproject, maar is de financiering nog niet rond? Denk dan na over crowdfunding als financieringsvorm. Aan de hand van een canvasmodel neemt Voordekunst u mee in het proces van een crowdfunding-campagne. U komt erachter welke projecten zich lenen voor crowdfunding, waarom u wel of niet van een platform als voordekunst gebruik moet maken en wat de uitdagingen en valkuilen zijn bij crowdfunding. Verder krijgt u alle tips, kijken we naar best practices en gaan we samen werken aan de opzet van uw eigen crowdfundingcampagne.

14.30 - 15.30 | zaal 2

Workshop Ambachten

Spreker: *Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed*

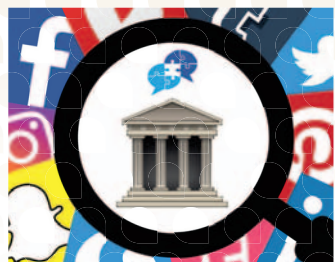
Op de Nationale Inventaris Immaterieel Erfgoed staan inmiddels 22 ambachten. Het zijn ambachten waarbij de liefde, kennis en vaardigheid van generatie op generatie worden doorgegeven. Immaterieel erfgoed is dynamisch erfgoed dat mee moet gaan met de tijd. Dat geldt ook voor de ambachten. In deze workshop kunt u zelf een ambacht onder leiding van een meester ambachtsman of -vrouw beoefenen.

14.30 - 15.30 | zaal 1

Erfgoed en sociale media

Spreker: Jan-Derk Koudijs (Somediaoloog)

Hoe ziet het continue bewegende sociale media landschap er uit op dit moment?

Wat zijn de trends? Waar zijn nog mogelijkheden om restauratievakmanschap en cultureel erfgoed beter zichtbaar te maken? Hoe deel je slim status-updates en foto's op de verschillende kanalen? En wie weet hoe Snapchat werkt? Mede aan de hand van een analyse van het sociale media gebruik van erfgoedgerelateerde organisaties én de aanwezige standhouders kijken we waar nog onontdekte kansen liggen. Er is ruimte voor eigen inbreng van de deelnemers.

14.30 - 15.30 | zaal 3

Het belang van de restauratie-architect

Spreker: Bastiaan van de Kraats (1meter98)

Er komt veel bij kijken om een monument verantwoord toekomstbestendig te maken. De restauratie-architect speelt hierin een cruciale rol. Niet alleen in het verrichten van het nodige onderzoek en het maken van de juiste keuzes voor de uitvoering, maar ook in het creatieve proces dat noodzakelijk is om nieuw leven te blazen in vergane glorie. In deze presentatie wordt u door Neerlands jongste erkende restauratie-architect meegenomen in zijn proces én krijgt u tips voor het ontwerpen in monumenten.

15.30 - 16.30 | zaal 3

3D scanning en fotogrammetrie in de restauratie

Sprekers: Mohammed Bayo en Hylke Gustaaf Visser

De ontwikkelingen op het gebied van 3D scanning en fotogrammetrie gaan snel. De nauwkeurigheid en efficiëntie van de 3Dscan bieden de moderne restauratiearchitect veel voordeel. In deze kennissessie worden de praktijkervaringen van Mohammed Bayo bij 1meter98 geplaatst in de context van het afstudeeronderzoek van Hylke Visser (Universiteit Antwerpen).

15.30 - 16.30 | zaal 5

Stichting Restauratoren Register: stand van zaken

Spreker: St. Restauratoren Register en ERM

Vorig jaar besloten de beroepsverenigingen in het veld van conservering en restauratie van roerend erfgoed om gezamenlijk te werken aan de Stichting Restauratoren Register. Doel van de stichting is om objectieve criteria vast te stellen waaraan een beroepsbeoefenaar minimaal moet voldoen om zichzelf een gekwalificeerd CR te mogen noemen en opgenomen kan worden in het Restauratoren Register. Het SRR-bestuur heeft het afgelopen jaar hard gewerkt aan het concretiseren van de doelstelling. In deze presentatie komt het bestuur met een overzicht van de stand van zaken met daarin een verrassende ontwikkeling!

15.30 - 16.30 | erfgoedpub

Pubquiz Volksverhalen

Spreker: Theo Meder (Meertens Instituut)

Iedere dag verzorgt Theo Meder, dé volksverhalen-expert van het Meertens Instituut, een 'pubquiz' als afsluiter van het Erfgoed-Event. De pubquiz gaat over verhalen en erfgoed. Aan de hand van multiple choice vragen krijgt het publiek meer te weten over de rijke traditie van volksverhalen in Nederland. De vragen worden toegelicht met verhalen, afbeeldingen en muziek. Een speelse en leerzame afsluiting van de dag!

OVERZICHT KENNISPROGRAMMA ERFGOEDEVENT 2017

donderdag 6 april

10.15 - 11.30 | zaal 1

V6: burgers actief betrekken bij duurzame erfgoedbeleving

Sprekers: Bas Kreuger (Kenniscentrum Waterlinies) en Menno Heling (Ifthenisnow.eu)

V6 is een project om het Waterlinielandschap tot leven te wekken door lokale initiatieven van burgers te stimuleren en duurzaam te verbinden. De initiatiefnemers presenteren de ontwikkeling van de 3 pilots die ze voor de provincie Utrecht doen, delen hun ervaringen tot dusverre en onderzoeken met de deelnemers aan deze workshop welke mogelijkheden er zijn om dit concept ook elders toe te passen.

10.30 - 11.30 | zaal 4

De restauratieprofessional van de toekomst

Spreker: Lotte Zaaijer (Hogeschool Utrecht)

Lotte Zaaijer is cursusleider van de tweejarige post-bacheloropleiding Bouwhistorie & Restauratie bij Hogeschool Utrecht. Zij gaat met u in gesprek over de kennis en vaardigheden die nodig zijn voor de restauratieprofessional van de toekomst. Het gesprek zal gevoerd worden aan de hand van stellingen van docenten. Bij de opleiding, die dit jaar twintig jaar bestaat, zijn docenten betrokken met jarenlange ervaring in de restauratiesector. Welke ontwikkelingen spelen er volgens hen en wat zijn de consequenties voor de kennis en vaardigheden van een restauratieprofessional?

11.00 - 12.00 | zaal 5

Nieuwe financieringsmogelijkheden van herbestemmingsprojecten.

Sprekers: Jan de Mooij en Machiel van der Plas (HERMON Erfgoed)

Hoe kan privaat geld ingezet worden voor het behoud en herbestemmen van monumenten? Er is vanuit de beleggingswereld steeds meer belangstelling om te investeren in duurzame en culturele herbestemmingsprojecten. Monumenten zijn schaars en blijken een stabiele en zekere belegging. Wat biedt het verbinden van deze twee werelden voor mogelijkheden in het behoud van ons cultureel erfgoed?

11.30 - 12.30 | zaal 1

Duurzaamheid en kerken

Spreker: Christaan Velvis

(Stichting Oude Groninger Kerken).

Om het erfgoed uit het verleden zeker te stellen als waardevolle erfenis voor de toekomst, is het nodig dat kerken gebruikt blijven worden. Energie is een belangrijke kostenpost in het gebruik. Energiebesparing en comfortverbetering zijn daarom van groot belang voor de toekomst van de kerken. Maar wat voor mogelijkheden voor energiebesparing zijn er in een eeuwenoude kerk? En hoe verhouden deze zich tot de cultuurhistorische waarden? Voor deze belangrijke opgaven zien wij ons gesteld willen we deze unieke cultuurhistorische monumenten ook voor de toekomst behouden als bakens van betekenis.

11.30 - 12.30 | zaal 4

Op het snijvlak van erfgoed en design: ambachtelijke behangkunstenaars

Sprekers: Marcelo Gimenes en Jaap Snijder (Snijder&CO)

Recent heeft Snijder&Co voor het Dordrecht Museum een behang uitgebracht ter gelegenheid van de unieke behangseltentoonstelling 'Een Koninklijk Paradijs - Aert Schouman'. In deze presentatie gaan zij dieper in op de historische context van hun handgeschilderde behangsel. Waaruit bestaat het creatieve en vaktechnische proces dat zij als moderne ambachtslieden - werkzaam op het snijvlak van erfgoed en design - de laatste jaren hebben doorgemaakt?

12.30 - 13.30 | zaal 4

Duurzaam monumentenbeheer: onderhoud en innovatie

Sprekers: Ilco Postma (Vivare Vastgoedregie) en Leo Lussenburg (Regieweb) /

Henk Hoogeveen (gemeente Rheden)

Samenwerken aan het planmatig onderhoud van drie monumenten(complexen), gekoppeld aan de verduurzamingsopgave. Hoe doe je dat? Vivare Woningcorporatie, Bouwbedrijf Hoffman, gemeente Rheden en de provincie Gelderland zijn samen op zoek gegaan naar het antwoord op die vraag. Hiervoor zijn drie verschillende typen monumenten geselecteerd om van te leren, variërend van twee 18e-eeuwse hallehuizen en een 19e-eeuwse villa tot een complex arbeiderswoningen uit 1922. We wisselen graag opgedane kennis en ervaringen uit met anderen die ook met dit thema bezig zijn of aan de slag willen.

OVERZICHT KENNISPROGRAMMA ERFGOEDEVENT 2017

donderdag 6 april

13.30 - 13.30 | zaal 1

Kwaliteitsborging van brandveiligheid in monumenten

Sprekers: Ingrid Heffels en Annelies Lely (Dijkoraad)

Tijdens de kennissessie wordt ingegaan op de kwaliteitsborging van brandveiligheid in combinatie met monumentaal erfgoed, waarbij de gevolgen van het nieuwe bouwbesluit en veranderende rol van de brandweer worden meegenomen. Welke risico's, schadebeperkingen en -ontvluchting krijg je mee te maken, maar ook; welke mogelijkheden zijn er?

13.00 - 17.00 | zaal 2

Netwerken met Duitse bedrijven uit de monumentenzorg

Op 6 april kunnen Nederlandse ondernemers kennismaken met negen restauratiebedrijven uit Noordrijn-Westfalen. De Duitse bedrijven gaan tijdens een bezoek aan het Erfgoed Event kennismaken met de Nederlandse erfgoedsector en willen contacten leggen met aannemers, branchegenoten, architecten en organisaties actief in de monumentenzorg. De Duitse bedrijven komen uit uiteenlopende specialismen van dak- en gevelsanering, natuursteenrestauratie, houtbewerking tot aan stuc- en schilderwerk. Meer informatie: www.dnhk.org/erfgoedevent

13.30 - 14.30 | zaal 1

Duurzaam investeren in je interieur

Spreker: Issabella van Baaren

Bij het inrichten van een woning – of het nu gaat om een nieuwbouwwoning, een oudere woning, een monument of hergebruik van bijvoorbeeld een industrieel pand of kantoor – is het belangrijk om te zorgen dat de kou en warmte van buiten, ook zoveel mogelijk buiten blijven. De bouwtechnische manier van isoleren kun je door de juiste materiaalkeuze en de juiste toepassing van stoffering ondersteunen. De volgende begrippen komen o.a. tijdens de lezing aan bod: belangrijke grondstoffen, herkenning hoogwaardig materiaal, functie stoffering, wandbespanning, behang, tapijt etc. De presentatie zal worden ondersteund door praktijkvoorbeelden en de materialen zullen tastbaar aanwezig zijn.

13.30-14.30 | zaal 4

Kalk, een eeuwenoud materiaal, maar toch terug aan een innovatieve opmars bezig

Spreker: Marc Swolfs

De lezing zal het vooral hebben over natuurlijke hydraulische kalk, veelal 'bouwkalk' genoemd. Bij de opkomst van cement en beton is dit materiaal de laatste decennia wat in onbruik geraakt bij de traditionele bouwwerken. De voornaamste sector waar het werd toegepast, is bij restauraties. Vandaag de dag wint het echter terrein terug, ook in de nieuwbouw, dankzij de opkomende interesse aan natuurlijke en ecologische materialen. Aan de hand van enkele realisaties zal de spreker uitleggen hoe natuurlijke hydraulische kalk kan toegepast worden bij minder voor de hand liggende toepassingen, zoals bij isolatiesystemen, monolithisch metselwerk, consolidaties, vloer- en wand afwerkingen in natte ruimtes, vocht- en zoutproblemen, enz.

13.30 - 15.00 | zaal 3

Succesvol leiderschap in de erfgoedsector

Spreker: Steve Austen, directeur MBA Cultuur, Erfgoed en Burgerschap

In deze interactieve workshop staat de vraag centraal welke theoretische én praktische kennis een vereiste zijn voor succesvol leiderschap in de cultuur- en erfgoedsector. Organisaties zoeken naar herpositionering van hun rol in de participatiesamenleving. Dat is belangrijk, want deelname van burgers aan de oplossingen van maatschappelijke vraagstukken vereisen een andere manier van organisatie en management. Hoe leiden we de eindverantwoordelijke managers en initiatiefnemers van morgen op? Tijdens de workshop zullen deze aspecten aan de orde komen, daarbij zal uitgegaan worden van een actieve inbreng van de deelnemers.

OVERZICHT KENNISPROGRAMMA ERFGOEDEVENT 2017

donderdag 6 april

13.30 - 14.30 | zaal 5

In steen gebeiteld...of niet?

*Spreker: Martine van Lier
(ErfgoedWerk, adviseur FVEN)*

De wereld is flink in beroering. Mondialisering en digitalisering openen wereldwijde vensters. Hoe beweegt de erfgoedsector zich in deze maatschappelijke turbulentie? Hoe kunnen wij tegenstrijdige visies op behoud, gebruik en presentatie van erfgoed overbruggen? Wat is van waarde en voor wie? Een verkenning aan de hand van 5 stellingen.

14.30 - 15.30 | zaal 4

Nationaal Muziekinstrumenten Fonds: instrument voor talent

*Spreker: Frits Schutte en Manon Veenendaal
(NMF)*

Om als musicus de top te bereiken, is uitzonderlijk talent alleen niet genoeg. Een goed instrument dat bij hen past is essentieel, maar vaak ontzettend kostbaar. Het NMF heeft een collectie – van museale waarde – van 450 instrumenten die in bruikleen worden gegeven. De instrumenten worden dagelijks bespeeld en zijn te horen op (inter)nationale podia. De collectie is dus een 'mobiel museum' van cultureel erfgoed, alleen al door de bijna 200 instrumenten van Nederlandse makelij. Het NMF werkt eraan de collectie digitaal te presenteren met hoogwaardig beeld, historische achtergrond en in de toekomst ook met geluidsfragmenten.

14.30 - 15.30 | zaal 1

Duurzame pigmenten en verven

*Spreker: Marleen Demeyer
(NV Anc Ets Stoop en Meeûs)*

Waarom veranderen de kleuren van de muurschilderingen in de grotten van Lascaux niet en vervaagt de kleur van mijn Ferrari rode wagen wel? Natuurlijke pigmenten zijn omwille van hun uitstekende UV en weerstabiliteit in nagenoeg alle toepassingen binnen en buiten bruikbaar. Omwille van hun alkalibestendigheid en kleurkracht zijn deze pigmenten uitstekend geschikt voor het inkleuren van duurzame verven op kalk en leembasis. Aan de hand van enkele voorbeelden zal Marleen Demeyer toelichten hoe men monumenten duurzaam in de verf zet.

15.30 - 16.30 | zaal 1

Energiezuinig met behoud monumentaal gevelaanzicht. Een uitdaging?

Spreker: Ralf van Rijn (Stolker Glas)

Met zijn allen zijn we zuinig op onze monumenten. Elk monument heeft zijn eigen schoonheid, materialen en verhaal. Restauren of renoveren vraagt dan ook om liefde voor het monument. Op welke manier is dit te combineren met onze wensen voor comfort en een energiezuinig klimaat? En hoe behoudt u tegelijkertijd de authentieke uitstraling van het monument? Ralf van Rijn, glasadviseur monumentale beglazing bij Stolker Glas, neemt u mee.

15.30 - 16.30 | zaal 3

Kwaliteitsborging voor roerend erfgoed restauratoren. Toekomstmuziek?

Spreker: Renate Postma (ARA Nederland)

Kwaliteitsborging is niet alleen een belangrijk thema in de monumentenzorg, maar speelt ook bij restauratoren van roerende goederen. Om tot uitvoeringsrichtlijnen te komen voor deze vakgebieden is afgelopen najaar een pilotproject afgerond waarin een URL voor historische parket vloeren is opgesteld. Als vertegenwoordiger van ARA Nederland had Renate Postma zitting in de begeleidings- en adviescommissie. ARA hoopt samen met o.a. Restauratoren Nederland om in de toekomst een keurmerk te ontwikkelen voor restauratoren van roerende goederen. Hiermee wil ARA de inzet bevorderen van specialisten en restauratoren van roerend erfgoed bij monumentenrestauraties.

15.30 - 16.30 | erfgoedpub
Pubquiz Storytelling

Spreker: Theo Meder (Meertens Instituut)

Iedere dag verzorgt Stichting Vertellen een 'pubquiz' als afsluiter van het ErfgoedEvent, gepresenteerd door Theo Meder, volksverhalenspecialist van het Meertens Instituut. De pubquiz gaat over verhalen en erfgoed. Aan de hand van multiple choice vragen krijgt het publiek meer te weten over de rijke traditie van volksverhalen. De vragen worden toegelicht met verhalen, afbeeldingen en muziek. Een speelse en leerzame afsluiting van de dag!

OVERZICHT KENNISPROGRAMMA ERFGOEDEVENT 2017

vrijdag 7 april

10.30 - 11.30 | zaal 1

Een liefdesverhaal in Kasteel Middachten

Spreker: Pepijn Wilbert (Studio Louter)

Hoe vertel je een verhaal aan een publiek dat voor iets heel anders komt? Elke kerstmis opent kasteel Middachten haar deuren. Het 17e eeuwse kasteel is dan volop versierd. Er is chocomel en het bezoek vermaakt zich met muziek en een kerstmarkt. Niet een plek om eens flink uit te pakken met geschiedenis. Toch wilde men inhoud toevoegen aan de kerstbeleving van haar erfgoed. Samen met Studio Louter ontwikkelde Middachten een digitale projectie op het kasteel als onderdeel van een laagdrempelig historisch verdieppingsprogramma. In de presentatie bespreken we hoe dergelijke technologieën bij kunnen dragen aan de beleving van erfgoed en wat de toegevoegde

waarde van dergelijke digitale innovaties kan zijn voor het publiek én voor de erfgoedinstellingen zelf.

11.30 - 12.30 | zaal 1

Duurzame en structurele publieksontsluiting van erfgoed

Spreker: Geert-Jan Procee (Directeur Oneindig Noord-Holland)

Stichting Oneindig Noord-Holland ontsluit verhalen, beelden, routes en campagnes op een alsmaar groeiende interactieve website. De stichting vindt dat cultureel erfgoed toegankelijk moet zijn voor iedereen. Om deze missie nationaal te kunnen uitdragen, wordt er gewerkt aan het landelijke platform INNL. In het succesverhaal van de stichting legde Oneindig Noord-Holland een lange weg af. Tijdens deze sessie komen lessen aan bod voor de duurzame en structurele publieksontsluiting van digitaal cultureel erfgoed, van content tot samenwerking en van publiek tot techniek.

11.30 - 12.30 | zaal 2

De toepasbaarheid van BIM in restauratie

Spreker: Tommy van Beem (Nico de Bont)

Innovatie is essentieel, ook in de restauratie. "We hebben het altijd al zo gedaan" zijn de gevaarlijkste 7 woorden en de vijand van verandering. Maar ook de restauratiesector is toe aan veranderingen. In hoeverre is vandaag de dag BIM toepasbaar in de restauratie? Tommy van Beem neemt u mee in de reis van BIM en geeft inzicht in de mogelijkheden van BIM voor monumenten. Onderwerpen als nieuwe technieken, raakvlakken tussen nieuwbouw en restauratie, Open BIM, kwaliteitsborging, virtueel bouwen beheren en onderhouden staan centraal in de kennissessie.

11.30 - 12.30 | zaal 5

Erfgoed en digital reality

Sprekers: Peter Wever, Natasja Paulsen en Frederike Manders (Hyperspace Collective)

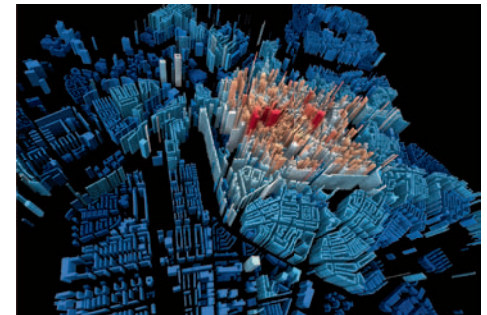
Onder de term digital reality vallen technieken zoals virtual reality en augmented reality. Deze technieken maken het mogelijk om ons verleden en erfgoed te ontsluiten en te blijven herbelevend. Denk daarbij aan virtuele wandelingen door gebouwen en locaties die niet meer bestaan. Of stadswandelingen waarbij augmented reality het verleden over het heden heen schuift. Een bijzonder voorbeeld van de toepassing van deze technieken is de reconstructie van het Philipspaviljoen dat op de wereldtentoonstelling van 1958 in Brussel te bezichtigen was. Hyperspace Collective neemt u mee op een virtuele ontdekkingstocht.

12.30 - 13.30 | zaal 1

Erfgoed in Kaart: een digitale tijdreis

Spreker: Ellen Gehring (Erfgoed Leiden en omstreken)

Erfgoed Leiden en Omstreken beheert een rijke collectie: van archeologie tot archief, van bouwhistorie tot beeldmateriaal. Het project Erfgoed in Kaart heeft als doel is om van die collecties een doorzoekbare, historische atlas te maken. Zo beantwoorden we allerlei nieuwe vragen over de geschiedenis van het gebied. We zien een stad digitaal groeien op een kaart. Of ontdekken verdwenen gebouwen en hun historische bewoners. In deze sessie tonen we een aantal (open source) tools die we gebruiken om onze collecties te verrijken met locaties en geven we een aantal voorbeelden van wat het kan opleveren.

12.30 - 13.30 | zaal 2

De stad van Bosch

Spreker: *Ronald Glaudemans*

(*Bouwhistoricus, Gemeente 's-Hertogenbosch*)

Met het project 'De stad van Bosch', bestaande uit een tentoonstelling en app, verplaatst de bezoeker van Den Bosch zich in de middeleeuwse leefomgeving van Jheronimus Bosch. De bouwhistoricus van de gemeente 's-Hertogenbosch geeft een kijkje achter de schermen van dit project. De modernste digitale technieken komen de bouwhistorici te hulp en stellen hen in staat om laatmiddeleeuws Den Bosch in een geheel nieuw perspectief te bezien. Het jarenlange onderzoek heeft tot verrassende inzichten en resultaten geleid die in deze presentatie aan de orde zullen komen.

13.30 - 14.30 | zaal 1

Metamorfoze: behoud van papieren erfgoed

Spreker: *Nationaal Programma Metamorfoze*

Metamorfoze is het nationaal programma voor het behoud van het papieren erfgoed. Het programma financiert projecten voor het conserveren en digitaliseren van archieven en bibliotheekcollecties.

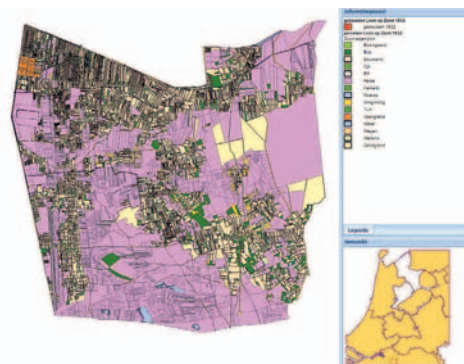
Het doel is om de content middels digitalisering duurzaam toegankelijk te maken en het origineel in een zo'n goed mogelijke staat te bewaren voor de toekomst. Erfgoedinstellingen met een bewaarfunctie kunnen hiervoor een aanvraag indienen. In deze presentatie laten medewerkers van Metamorfoze voorbeelden van projecten zien en gaan zij in op de mogelijkheden van het programma. Ze lichten de stappen toe die nodig zijn voor het indienen van een aanvraag en vertellen wat er komt kijken bij het uitvoeren van een project.

14.00 - 16.00 uur | Galloway presentatie HISGIS Midden-Brabant

Sprekers: *prof. dr. Hans Mol (Fryske Akademy) en prof. dr. Arnoud-Jan Bijsterveld (Tilburg University)*

Wie greep wil krijgen op de cultuurgeschiedenis van een dorp, stad of regio kan niet meer zonder een historisch GIS (Geografisch Informatie Systeem). Dat is een digitaal systeem voor het verwerken van ruimtelijke gegevens. Voor HISGIS – ontwikkeld door de Fryske Akademy in Leeuwarden – worden de kadastrakaarten uit 1832 als basis gebruikt. Tijdens deze bijeenkomst presenteert de Fryske Akademy de HISGIS-kaarten van 22 kadastrale gemeenten in de stedendriehoek 's-Hertogenbosch-Tilburg-Eindhoven, waarmee een eerste stukje Noord-Brabant wordt toegevoegd aan HISGIS.

Met steun van Erfgoed Brabant, Stichting Brabants Heem en het Regionaal Archief Tilburg

15.30 - 16.30 | erfgoedpub Pubquiz Storytelling

Spreker: *Theo Meder (Meertens Instituut)*

Iedere dag verzorgt Stichting Vertellen een 'pubquiz' als afsluiter van het ErfgoedEvent, gepresenteerd Theo Meder, volksverhalenexpert van het Meertens Instituut. De pubquiz gaat over verhalen en erfgoed. Aan de hand van multiple choice vragen krijgt het publiek meer te weten over de rijke traditie van volksverhalen. De vragen worden toegelicht met verhalen, afbeeldingen en muziek. Een speelse en leerzame afsluiting van de dag!

NETWERK DIGITAAL ERFGOED CONFERENTIE KICK-OFF WEEK VAN HET DIGITAAL ERFGOED

NDE-CONFERENTIE

ZIE VOOR HET VOLLEDIGE PROGRAMMA:
weekvanhetdigitaal erfgoed.nl

Het programma

09.00-10.00 Inloop met koffie en thee

10.00-12.00 Ochtendprogramma

- Opening door dagvoorzitter – Joachim Spyns (hoofd publiekswerking en communicatie, Koninklijke Bibliotheek van België)
- De kracht van het netwerk – Lily Knibbeler (algemeen directeur KB en lid stuurgroep NDE)
- Over grenzen heen: samenwerking Nederland en Vlaanderen – Luc Delrue (Secretaris-generaal Departement Cultuur, Jeugd en Media, Vlaamse Overheid) en Afke van Rijn (Directeur Media en Creatieve Industrie, OCW)
- Harde cijfers: nulmeting online bereik digitaal erfgoed
- Het NDE gaat door – Annette Gaalman interviewt de stuurgroep over de volgende fase in de samenwerking
- Het archief in Groningen, de zangvereniging en hun website – Harry Romijn, Arnoud Goos en Zangvereniging de Volksstem
- Verrassingsoptreden

12.00-13.30 Lunch

Tijdens de lunch kun je met de projectleiders in gesprek over projecten en samenwerking. Daarnaast kun je met je deelname aan de conferentie gratis een kijkje nemen op de beursvloer van het Erfgoed Event.

13.30-15.30 Parallelsessies

Het middagprogramma bestaat uit vier parallelsessies, waarvan je er in totaal drie kunt volgen:

- *Wie, wat, waar, wanneer. Van belofte naar praktijk.*
Onze collecties krijgen veel meer context en betekenis door ze met elkaar te verbinden en zo open mogelijk toegankelijk maken. Maar waar begin je? Het afgelopen jaar is in verschillende projecten gewerkt aan theorievorming, hulpmiddelen en stappenplannen. De resultaten en ervaringen worden gedeeld en we kijken naar de vervolgstappen die we met elkaar kunnen gaan zetten in het vervolg van het NDE. Dit is de ideale opmaat voor de workshop waar je leert werken met de knowledge graph voor cultuur op 12 april.

- *Een gereedschapskist voor duurzame toegang*
Duurzame toegankelijkheid is een van de grote uitdagingen van onze generatie. Wij zijn de eersten die methoden en grootschalige systemen ontwikkelen om digitale objecten voor de toekomst raadpleegbaar te houden. Het afgelopen jaar is in verschillende projecten gewerkt aan tools, stappenplannen, richtlijnen en andere hulpmiddelen voor duurzaam beheer van digitale collecties. Resultaten en ervaringen worden gedeeld en we kijken naar de vervolgstappen die we met elkaar kunnen gaan zetten in het vervolg van het NDE. Op 10 april volgt een verdiepende workshop.
- *Dicht op de huid*
De resultaten uit de nulmeting van het digitaal bereik zijn aanleiding voor discussie. Hoe gebruiken we de uitkomsten? Wat willen we eigenlijk nog meer weten over het digitale publieksbereik? Voer het gesprek met de onderzoekers en de projectgroep, en werk mee aan de plannen voor het vervolgonderzoek. Je kunt met eigen indicatoren aan de slag tijdens de workshop op 12 april.
- *The story of our life*
De Acht van Chaam, de cultuur van het Brabants worstenbroodje, het Sinterklaasfeest, de Indische rijsttafel en Koningsdag. Voorbeelden van onze tradities en gebruiken met mooie verhalen die nog weinig voorkomen in gedigitaliseerde collecties. Verhalen die wij wel graag willen verzamelen, bewaren, verbinden en doorvertellen. Praktijkervaringen, theorieën en de NDE gereedschapskist in wording. Ook deze sessie krijgt een vervolg in een themadag op 13 april.

15.30-16.30 Netwerkborrel